ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2022/2561 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 14 декември 2022 година

относно начална квалификация и продължаващо обучение на водачи на някои пътни превозни средства за превоз на товари или пътници (кодифициран текст)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 91 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([2]),

като имат предвид, че:

(1) Директива 2003/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([3]) е била неколкократно и съществено изменяна ([4]). С оглед постигане на яснота и рационалност посочената директива следва да бъде кодифицирана.

(2) В своята Бяла книга от 28 март 2011 г., озаглавена „Пътна карта за постигането на Единно европейско транспортно пространство — към конкурентоспособна транспортна система с ефективно използване на ресурсите“, Комисията установи цел за нулева смъртност, според която Съюзът следва да се доближи до положение, в което загиналите в автомобилния транспорт до 2050 г. са близо до нула.

(3) В съобщението си относно насоките за политиката в областта на пътната безопасност през периода 2011 — 2020 година, озаглавено „Към европейско пространство на пътна безопасност: насоки за политиката в областта на пътната безопасност през периода 2011 — 2020 година“, Комисията заложи цел за допълнително намаляване на общия брой на смъртните случаи по пътищата в Съюза до 2020 г. — наполовина, считано спрямо 2010 г. За постигането на тази цел Комисията определи седем стратегически цели, включително подобряване на образованието и обучението на участниците в пътното движение и защита на уязвимите участници в пътното движение.

(4) В заключенията си от 23 — 24 октомври 2014 г. Европейският съвет одобри като обвързваща цел постигането до 2030 г. на вътрешно намаляване на емисиите на парникови газове за цялата икономика с най-малко 40 % спрямо равнищата от 1990 г. Тази цел за намаляване на емисиите ще спомогне за постигането на дългосрочните цели на Парижкото споразумение, прието през 2015 г. съгласно Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата ([5]), и всички сектори на икономиката следва да дадат своя принос за постигането ѝ. Транспортният сектор се нуждае от

([1]) ОВ C 155, 30.4.2021 г., стр. 78.

([2]) Позиция на Европейския парламент от 22 ноември 2022 г. [(ОВ…)/(все още непубликувана в Официален вестник)] и решение на Съвета от 8 декември 2022 г.

([3]) Директива 2003/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 юли 2003 г. относно начална квалификация и продължаващо обучение на водачи на някои пътни превозни средства за превоз на товари или пътници, за изменение на Регламент (ЕИО) № 3820/85 на Съвета и Директива 91/439/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 76/914/ЕИО на Съвета (ОВ L 226, 10.9.2003 г., стр. 4).

([4]) Виж приложение IV, част А.

([5]) ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

цялостен подход за насърчаване на енергийната ефективност и намаляването на емисиите. Следва да бъде постигнат напредък към мобилност с ниски емисии, *inter alia* чрез научни изследвания и чрез въвеждането на вече съществуващи технологични постижения. Водачите на превозно средство трябва да бъдат добре обучени да управляват превозните средства по най-ефикасния начин.

(5) За да дадат възможност на водачите на превозно средство да отговорят на нуждите, свързани с пазара на автомобилния транспорт, правилата на Съюза относно минималното равнище на обучение на водачите на превозни средства в автомобилния транспорт следва да бъдат приложими за всички водачи на превозно средство, независимо от това дали управляват превозно средство като самостоятелно заети лица или като заети работници, за своя сметка или срещу заплащане или възнаграждение.

(6) Правилата на Съюза относно минималното равнище на обучение на водачите на превозни средства в автомобилния транспорт следва да имат за цел да осигурят с помощта на неговата или нейната квалификация водачът на превозно средство да отговаря на стандарт за достъп до и за извършване на дейността управление на превозно средство.

(7) По-специално, задължението за притежаване на начална квалификация и преминаване на продължаващо обучение е предназначено да подобри пътната безопасност и безопасността на водача на превозно средство, включително при операции, извършвани от водача на превозно средство, когато превозното средство е спряло. Нещо повече, съвременният характер на професията „водач на превозно средство“ трябва да повиши интереса на млади хора към професията, което да допринесе за набирането на нови водачи на превозни средства по време на недостиг.

(8) За да се избегнат неравните условия на конкуренцията, настоящата директива следва да се прилага за дейността на управление на превозни средства, предприета както от граждани на държава членка, така и от граждани на трети държави, които са наети или използвани от предприятие, установено в държава членка.

(9) Желателно е, за да се спазят принципите на законодателството на Съюза, водачите на превозни средства, използвани да извършват транспорт, където се счита, че това има по-малко въздействие върху пътната безопасност или когато изискванията на настоящата директива биха наложили непропорционално икономическо или социално бреме, да бъдат освободени от прилагането на настоящата директива.

(10) Някои изключения следва да бъдат предвидени за случаи, при които управлението на превозно средство не е основна дейност на водача на превозно средство и задължението за спазване на изискванията на настоящата директива би представлявало непропорционална тежест за водачите на превозно средство. Управлението на превозно средство обикновено не се счита за основна дейност на водача на превозно средство, когато представлява по-малко от 30 % от общото месечно работно време.

(11) Когато управлението на превозно средство не се извършва често и се осъществява в селски райони от водачи на превозно средство, които извършват доставки за собствената си стопанска дейност, изключенията следва да се прилагат, при условие че пътната безопасност продължава да е гарантирана. Поради различните условия в селските райони в рамките на Съюза от гледна точка на география, климат и гъстотата на населението, държавите членки следва да разполагат с право на преценка при определянето на това дали подобно управление на превозно средство може да се счита за извършвано само в отделни случаи и дали такова изключение оказва въздействие върху пътната безопасност, например въз основа на вида на пътя, обема на трафика или присъствието на уязвими участници в пътното движение.

(12) Тъй като разстоянията, които лицата, работещи в селското стопанство, градинарството, горското стопанство, земеделието и рибното стопанство, които са изключени от обхвата на настоящата директива, трябва да изминават в хода на своята работа могат да са различни в рамките на Съюза, следва да се даде възможност на държавите членки да определят в националното си право максимални допустими разстояния, изчислени от базата на предприятието, за които да се прилагат изключенията.

(13) За да докажат, че водачът на превозно средство изпълнява своите задължения, държавите членки следва да издадат на водача на превозно средство удостоверение за професионална компетентност (УПК), което удостоверява неговата или нейната начална квалификация или продължаващо обучение.

(14) Държавите членки следва да могат да изберат между няколко възможности, така че да улеснят прилагането на разпоредбите, свързани с началната квалификация.

(15) За да поддържат своята квалификация, съществуващите водачи на превозни средства следва да бъдат задължени да преминават продължаващо обучение за опресняване на уменията, които са от съществено значение за тяхната професия.

(16) Водачите на превозно средство, които са били освободени от спазването на изискванията за първоначална квалификация, следва, като продължават да се ползват от това изключение, да бъдат въпреки това задължени да преминават продължаващо обучение, за да гарантират актуалността на знанията си по въпроси, които са от първостепенно значение за тяхната работа.

(17) Минималните изисквания, на които трябва да се отговори при началната квалификация и продължаващото обучение, засягат правилата за безопасност, които трябва да се спазват при управление на превозно средство и когато превозното средство е спряло. Развитието на защитното управление на превозно средство (предвиждане на опасността, съобразяване с другите участници в движението), което предполага и рационална консумация на гориво, следва да има положително въздействие върху обществото и самия автомобилен транспортен сектор.

(18) Настоящата директива не следва да засяга правата, придобити от водач на превозно средство, който е притежавал свидетелството за управление на превозно средство, необходимо за извършване на дейността управление на превозно средство преди датата, определена за получаване на УПК, удостоверяващо съответната начална квалификация или продължаващо обучение.

(19) Само центрове за обучение, които са били одобрени от компетентните органи на държавите членки, следва да могат да организират курсовете за обучение, предвидени за началната квалификация и продължаващото обучение. За да се осигури качеството на такива одобрени центрове, компетентните органи следва да определят хармонизирани критерии за тяхното одобряване, включително този за доказано високо равнище на професионализъм.

(20) Не само компетентните органи на държавите членки, но също така всяка институция, определена от тях, следва да отговаря за организирането на изпитите, предвидени във връзка с началната квалификация и продължаващото обучение. Като се има предвид важността на настоящата директива за пътната безопасност и за равните условия на конкуренция, компетентните органи на държавите членки следва да контролират тези изпити.

(21) Държавите членки следва да определят, че първият курс на продължаващото обучение трябва да бъде завършен и следва да издадат съответните УПК в срок от пет години след датата на издаване на УПК, удостоверяващо началната квалификация или датата на изтичане на поставения срок за някои водачи на превозно средство да поискат да им се признаят придобитите права. Следва също така да бъде възможно тези срокове да бъдат скъсявани или удължавани. След първия курс на продължаващо обучение водачът на превозно средство следва да преминава продължаващо обучение на всеки пет години.

(22) За да удостоверят, че водач на превозно средство, който е гражданин на държава членка, е притежател на едно от УПК, предвидени в настоящата директива, и за да улеснят взаимното признаване на различните УПК, държавите членки следва да прикрепят хармонизирания код на Съюза, определен за тази цел, заедно с датата на изтичане на кода, в свидетелството за управление на превозно средство или в картата за квалификация на водача на превозно средство, която да се признава взаимно от държавите членки, стандартният модел на която е изобразен в приложение II към настоящата директива. Тази карта следва да отговаря на същите изисквания за сигурност като свидетелството за управление на превозно средство, като се има предвид важността на правата, които тя дава за пътна безопасност и равни условия на конкуренция.

(23) Държавите членки, в сътрудничество с Комисията, следва да обменят по електронен път информация за УПК. Те следва да разработят необходимата електронна платформа, като отчитат анализа на Комисията на разходите и ползите, включително възможността за разширяване на мрежата за свидетелства за управление на превозно средство на ЕС, създадена съгласно Директива 2006/126/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([6]). Наред с другите ползи, това ще позволи на държавите членки да разполагат с лесен достъп до информацията за завършено обучение, което не е документирано в свидетелството за управление на водача на превозно средство. Важно е държавите членки и Комисията да положат усилия да доразвият тази функционалност с цел достъп в реално време при извършването на пътни проверки.

(24) Като се имат предвид тенденциите в обучението и образованието и за да се повиши приносът на настоящата директива към пътната безопасност и относимостта на обучението за водачите на превозно средство, в курсовете за обучение следва да се застъпят по-сериозно темите, свързани с пътната безопасност, като възприятие за опасност; защита на уязвимите участници в пътното движение, по-специално пешеходци, велосипедисти и лица с ограничена подвижност; управление според принципа на горивната ефективност; управление при извънредни атмосферни условия и превоз на извънгабаритни товари. В този контекст курсовете следва да са свързани също така с интелигентните транспортни системи и следва да се усъвършенстват, за да са съобразени с технологичното развитие.

(25) Държавите членки следва да разполагат с ясна възможност за подобряване и осъвременяване на практиките за обучение с използване за част от обучението на инструменти, свързани с информационните и комуникационните технологии (ИКТ), като електронно обучение и смесени методи на обучение, като едновременно с това се гарантира качеството на обучението. Когато практиките за обучение се подобряват и осъвременяват с използването на инструменти, свързани с ИКТ, е важно да се отчита фактът, че някои специфични теми изискват практическо обучение и не могат да бъдат разгледани по подходящ начин с такива инструменти за обучение, например поставянето на вериги за сняг или обезопасяването на товари, или други елементи на обучението, за които практическата част е важна. Практическото обучение може, но не е задължително, да се състои от управление на превозно средство. Значителна част от обучението, изисквано съгласно настоящата директива, следва да се извършва в одобрен център за обучение.

([6]) Директива 2006/126/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. относно свидетелства за управление на превозни средства (ОВ L 403, 30.12.2006 г., стр. 18).

(26) За да се гарантира съгласуваност между различните форми на обучение, които се изискват според правото на Съюза, държавите членки следва да имат възможност да комбинират различни видове относимо обучение, например те следва да могат да съчетават обучение за превоз на опасни товари, обучение за осведоменост относно увреждания или обучение за превоз на животни, с обучението, предвидено в настоящата директива.

(27) За да се избегнат разлики в практиките в отделните държави членки, които водят до пречки пред взаимното признаване и ограничаване на правото на водачите на превозно средство да преминат продължаващото обучение в държавата членка, в която работят, органите на държавата членка следва да бъдат задължени, ако завършеното обучение не може да бъде отбелязано на свидетелството за управление, да издават карта за квалификация на водач на превозно средство под формата, предвидена в стандартния модел, изобразен в приложение II към настоящата директива, с която да се гарантира взаимно признаване за всеки водач, който отговаря на изискванията на настоящата директива.

(28) Използването на атестации за водач от водачи на превозно средство от трети държави като доказателство за съответствие с изискванията за обучение би могло да представлява пречка за водачите на превозно средство, когато превозвачът върне атестацията на органите, които са я издали, по-специално когато такива водачи на превозно средство желаят да започнат работа в друга държава членка. За да се избегнат ситуации, в които при такива обстоятелства водачите на превозно средство трябва да повторят обучението си при започване на нова работа, държавите членки следва да бъдат насърчавани да си сътрудничат и да обменят информация относно квалификациите на водачите на превозно средство.

(29) Специални разпоредби за сертифициране следва да се предвидят за водачи на превозно средство, обхванати от настоящата директива, които са граждани на трети държави.

(30) С цел настоящата директива да се адаптира към научно-техническия прогрес, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз във връзка с изменението на приложения I и II към настоящата директива. Особено важно е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложени в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ([7]). По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

(31) Доколкото целта на настоящата директива, а именно установяване на стандарт на Съюза за начална квалификация и продължаващо обучение на водачи на някои пътни превозни средства за превоз на товари или пътници, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради трансграничния характер на автомобилния транспорт и на въпросите, чието решаване се цели с настоящата директива, може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

(32) Настоящата директива не следва да засяга задълженията на държавите членки относно сроковете за транспониране в националното законодателство и датите на прилагане на директивите, посочени в част Б от приложение IV,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Обхват

Настоящата директива се прилага за дейността управление на превозно средство, извършвана от:

а) граждани на държава членка, и

б) граждани на трети държави, които са наети или са използвани от предприятия, установени в държава членка

([7]) ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

(наричани по-долу „водачи на превозно средство“), ангажирани в автомобилния транспорт в рамките на Съюза, по пътища, отворени за обществено ползване, използващи:

— превозни средства, за които се изисква свидетелство за управление на превозно средство категория C1, C1 + E, C или C + E, както са определени в Директива 2006/126/ЕО, или свидетелство за управление на превозно средство, което е признато за еквивалентно,

— превозни средства, за които се изисква свидетелство за управление на превозно средство категория D1, D1 + E, D или D + E, както са определени в Директива 2006/126/ЕО, или свидетелство за управление на превозно средство, което е признато за еквивалентно.

За целите на настоящата директива обозначенията на категории на свидетелствата за управление на превозни средства, съдържащи знака „плюс“ (+), се четат съгласно таблицата на съответствието, съдържаща се в приложение III към настоящата директива.

Член 2

Изключения

1. Настоящата директива не се прилага за водачи на превозни средства:

а) с максимална разрешена скорост, непревишаваща 45 km/h;

б) използвани от или под контрола на въоръжените сили, гражданската защита, противопожарната служба, силите, които отговарят за поддържането на обществения ред, и службите за спешна медицинска помощ, когато превозът се извършва в изпълнение на задачи, възложени на тези служби;

в) преминаващи през пътни изпитвания за целите на технически разработки, ремонт или поддръжка, или водачите на нови или реконструирани превозни средства, които още не са пуснати в експлоатация;

г) за които се изисква свидетелство за управление на превозно средство категория D или D1 и които се управляват без пътници от персонала за поддръжка, към или от център за поддръжка, разположен в близост до най-близката база за поддръжка, използвана от транспортния оператор, при условие че управлението на превозното средство не представлява основната дейност на водача на превозно средство;

д) използвани при бедствени ситуации или включени в спасителни мисии, включително превозни средства, използвани за нетърговски превоз на хуманитарна помощ;

е) използвани за уроци по управление на превозно средство и за практически изпити на лица, които желаят да получат свидетелство за управление на превозно средство или удостоверение за професионална квалификация (УПК), в съответствие с член 6 и член 8, параграф 1, при условие че те не се използват за търговски превоз на товари и пътници;

ж) използвани за нетърговски превоз на пътници или товари;

з) превозващи материали, оборудване или машини, които се използват от водача на превозно средство по време на неговата работа, при условие че управлението на превозното средство не е основната дейност на водача на превозно средство.

Във връзка с първа алинея, буква е) настоящата директива не се прилага за лице, което желае да получи свидетелство за управление на превозно средство или УПК в съответствие с член 6 и член 8, параграф 1, когато такова лице преминава допълнително обучение за водач на превозно средство в рамките на обучение на работното място, при условие че лицето се придружава от друго лице, притежаващо УПК, или от инструктор за обучение на водачи на превозно средство, за категорията превозно средство, използвано за целта, определена в посочената буква.

2. Настоящата директива не се прилага, ако са изпълнени всички изброени по-долу условия:

а) водачите на превозно средство, които се движат в селски райони с цел извършване на доставки за собствената си стопанска дейност;

б) водачите на превозно средство не предлагат транспортни услуги;

в) държавите членки считат, че транспортът се извършва само в отделни случаи и не оказва въздействие върху пътната безопасност.

3. Настоящата директива не се прилага за водачи на превозни средства, използвани или наети без водач от селскостопански, градинарски, горскостопански, земеделски или рибарски предприятия за превоз на товари в рамките на тяхната собствена предприемаческа дейност, освен когато управлението е част от основната дейност на водача на превозното средство или когато управлението на превозното средство надвишава определено в националното право разстояние от базата на предприятието, което притежава, наема или е взело на лизинг превозното средство.

Член 3

Квалификация и обучение

1. Дейността управление на превозно средство, посочена в член 1, е предмет на задължителна начална квалификация и задължително продължаващо обучение. В тази връзка държавите членки осигуряват:

а) система за начална квалификация

Държавите членки избират между следните две възможности:

i) възможност, комбинираща посещаване на курс и изпит

В съответствие с раздел 2, точка 2.1 от приложение I този тип начална квалификация включва задължително посещаване на курс за даден срок. Той приключва с изпит. При успешно полагане на изпита квалификацията се удостоверява с УПК, както е предвидено в член 6, параграф 1, буква а);

ii) възможност, включваща само изпити

В съответствие с раздел 2, точка 2.2 от приложение I този тип начална квалификация не включва задължително посещаване на курс, а само теоретичен и практически изпит. При успешно полагане на изпита квалификацията се удостоверява с УПК, както е предвидено в член 6, параграф 1, буква б).

Въпреки това държава членка може да разреши на водач да управлява превозно средство в рамките на нейната територия преди получаването на УПК, когато той или тя участват в курс за професионално обучение със срок, не по-къс от шест месеца за максимален период от три години. В контекста на този курс за професионално обучение изпитите, посочени в точки i) и ii), могат да бъдат взети поетапно;

б) система на продължаващо обучение

В съответствие с раздел 4 от приложение I продължаващото обучение включва посещаване на задължителен курс. То се удостоверява с УПК, както е предвидено в член 8, параграф 1.

2. Държавите членки могат също така да предвидят система за ускорена начална квалификация, така че водач да може да управлява превозно средство в случаите, посочени в член 5, параграф 2, буква а), точка ii) и буква б) и член 5, параграф 3, буква а), точка i) и буква б).

В съответствие с раздел 3 от приложение I ускорената начална квалификация включва посещаване на задължителен курс. Той завършва с изпит. При успешно завършване на изпита квалификацията се удостоверява с УПК, както е предвидено в член 6, параграф 2.

3. Държави членки могат да освободят водачи на превозно средство, които са получили удостоверение за професионална компетентност, предвидено в Регламент (ЕО) № 1071/2009 на Европейския парламент и на Съвета ([8]), от изпитите, посочени в параграф 1, буква а), точки i) и ii) и параграф 2 от настоящия член по темите, обхванати от изпита, предвиден в посочения регламент, и, когато е целесъобразно, от присъствие на част от курса, съответстващ на тях.

Член 4

Придобити права

Следните водачи на превозно средство се освобождават от изискването за получаване на начална квалификация:

а) водачи на превозно средство, които притежават свидетелство за управление на превозно средство от категория D1, D1 + E, D или D + E, или свидетелство за управление на превозно средство, признато за еквивалентно, издадено не по-късно от 9 септември 2008 г.;

б) водачи на превозно средство, които притежават свидетелство за управление на превозно средство от категория C1, C1 + E, C или C + E, или свидетелство за управление на превозно средство, признато за еквивалентно, издадено не по-късно от 9 септември 2009 г.

([8]) Регламент (ЕО) № 1071/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за установяване на общи правила относно условията, които трябва да бъдат спазени за упражняване на професията автомобилен превозвач, и за отмяна на Директива 96/26/ЕО на Съвета (ОВ L 300, 14.11.2009 г., стр. 51).

Член 5

Начална квалификация

1. Достъпът до начална квалификация не изисква съответното свидетелство за управление на превозно средство да е било получено преди това.

2. Водачите на превозно средство, предназначено за превоз на товари, могат да управляват:

а) от 18-годишна възраст:

i) превозно средство, за чието управление е необходимо свидетелство за управление на превозни средства от категории C и C + E, при условие че притежават УПК, както е посочено в член 6, параграф 1;

ii) превозно средство, за чието управление е необходимо свидетелство за управление на превозни средства от категории C1 и C1 + E, при условие че притежават УПК, както е посочено в член 6, параграф 2;

б) от 21-годишна възраст, превозно средство, за чието управление е необходимо свидетелство за управление на превозни средства от категории C и C + E, при условие че притежават УПК, както е посочено в член 6, параграф 2.

3. Водачите на превозно средство, предназначено за превоз на пътници, могат да управляват:

а) от 21-годишна възраст:

i) превозно средство, за чието управление е необходимо свидетелство за управление на превозни средства от категории D и D + E за превоз на пътници по редовни линии, когато курсът не превишава 50 км, и превозни средства от категории D1 и D1 + E, при условие че притежават УПК, както е посочено в член 6, параграф 2.

Всяка държава членка може да разреши на водачи на превозно средство от една от посочените категории да управлява такива превозни средства в рамките на нейната територия от 18-годишна възраст, при условие че те притежават УПК, както е посочено в член 6, параграф 1;

ii) превозно средство, за чието управление е необходимо свидетелство за управление на превозни средства от категории D и D + E, при условие че притежават УПК, както е посочено в член 6, параграф 1.

Всяка държава членка може да разреши водачи на превозно средство от една от посочените категории да управляват такива превозни средства в рамките на нейната територия от 20-годишна възраст, при условие че те притежават УПК, както е посочено в член 6, параграф 1. Тази възраст може да бъде намалена на 18 години, когато водачът на превозно средство управлява тези превозни средства без пътници.

б) от 23-годишна възраст, превозно средство, за чието управление е необходимо свидетелство за управление на превозни средства от категории D и D + E, при условие че притежават УПК, както е посочено в член 6, параграф 2.

4. Без да се засягат възрастовите граници, определени в параграф 2 от настоящия член, водачи на превозно средство, осъществяващи превоз на товари, които притежават УПК, както е предвидено в член 6 за една от категориите, предвидени в параграф 2 на настоящия член, се освобождават от изискване за получаване на такъв УПК за другите категории превозни средства, посочени в същия параграф.

Тези разпоредби се прилагат при същите условия за водачи на превозно средство, осъществяващи превоз на пътници в категориите, посочени в параграф 3.

5. От водачи на превозно средство, осъществяващи превоз на товари, които разширяват или модифицират своите дейности, за да превозват пътници или обратно, и които притежават УПК, както е предвидено в член 6, не се изисква да повтарят общите части на началната квалификация, а само частите, които са специфични за новата квалификация.

Член 6

УПК, удостоверяващо началната квалификация

1. УПК може да бъде издадено за удостоверяване на начална квалификация в следните обстоятелства:

а) УПК, издадено на основание посещаване на курс и полагане на изпит

В съответствие с член 3, параграф 1, буква а), точка i) държавите членки изискват обучаващите се водачи на превозно средство да посещават курсове в център за обучение, одобрен от компетентните органи в съответствие с раздел 5 от приложение I („одобрен център за обучение“). Тези курсове трябва да обхващат всички теми, посочени в раздел 1 от приложение I. Това обучение завършва с успешно полагане на изпита, предвиден в раздел 2, точка 2.1 от приложение I. Този изпит се организира от компетентните органи на държавите членки или от институция, определена от тях, и служи да провери дали за темите, посочени в раздел 1 от приложение I, обучаващите се водачи на превозно средство имат

равнището на знания, изисквано в съответствие с посочения раздел. Споменатите органи или институции контролират изпита и при успешно полагане издават на водачите на превозно средство УПК, удостоверяващо началната квалификация.

б) УПК, издадено на основание на изпити

В съответствие с член 3, параграф 1, буква а), точка ii) държавите членки изискват обучаващите се водачи на превозно средство да полагат теоретични и практически изпити, предвидени в раздел 2, точка 2.2 от приложение I. Тези изпити се организират от компетентните органи на държавите членки или от институция, определена от тях, и служат да проверят дали за темите, посочени в раздел 1 от приложение I, обучаващите се водачи на превозно средство имат нивото на знания, изисквано в съответствие с посочения раздел. Споменатите органи или институции контролират изпитите и при успешно полагане издават на водачите на превозно средство УПК, удостоверяващо началната квалификация.

2. УПК може да бъде издадено за удостоверяване на ускорена начална квалификация.

В съответствие с член 3, параграф 2, държавите членки изискват обучаващите се водачи на превозно средство да посещават курсове в одобрен център за обучение. Тези курсове трябва да обхващат всички теми, посочени в раздел 1 от приложение I.

Това обучение завършва с успешно полагане на изпита, предвиден в раздел 3 от приложение I. Този изпит се организира от компетентните органи на държавите членки или от институция, определена от тях, и служи да провери дали за темите, посочени в раздел 1 от приложение I, обучаващите се водачи на превозно средство имат равнището на знания, изисквано в съответствие с посочения раздел. Споменатите органи или институции контролират изпита и при успешно полагане издават на водачите на превозно средство УПК, удостоверяващо ускорена начална квалификация.

Член 7

Продължаващо обучение

Продължаващото обучение се състои от обучение на притежатели на УПК за актуализиране на знанията, които са особено важни за тяхната работа, като се обръща специално внимание на пътната безопасност, на здравословните и безопасни условия на труд и на намаляването на въздействието на управлението на превозни средства върху околната среда.

Това обучение се организира от одобрен учебен център в съответствие с раздел 5 от приложение I. Обучението се състои от преподаване в класна стая, практическо обучение и — ако такива са на разположение — от обучение чрез средства на ИКТ или чрез използване на висококачествени симулатори. Ако водачът на превозно средство се премести в друго предприятие, преминатото вече продължаващо обучение се взема предвид.

Продължаващото обучение е предназначено за по-задълбочено изучаване и преговор на някои от темите, посочени в раздел 1 от приложение I. То обхваща различни теми, като винаги включва най-малко една тема, свързана с пътната безопасност. В темите на обучението се вземат предвид новите елементи на съответното законодателство и технологии и доколкото е възможно, се отчитат специфичните учебни потребности на водача на превозно средство.

Член 8

УПК, удостоверяващо продължаващо обучение

1. Когато водач завърши продължаващото обучение, посочено в член 7, компетентните органи на държавите членки или одобреният център за обучение му издават УПК, удостоверяващо завършването на продължаващото обучение.

2. Притежатели на УПК, посочени в член 6, трябва да преминат първия курс на продължаващо обучение в срок от пет години от издаване на това УПК.

Държавите членки могат да съкращават или удължават сроковете, посочени в първата алинея, *inter alia*, така че да съвпадат с датата на изтичане на срока на валидност на свидетелството за управление на превозно средство. Срокът обаче не може да бъде по-къс от три години и по-дълъг от седем години.

3. Водач на превозно средство, завършил първи курс на продължаващо обучение, както е посочено в параграф 2 или в съответствие с член 8, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2003/59/ЕО, преминава продължаващо обучение на всеки пет години, преди края на срока на валидност на УПК, удостоверяващо завършването на продължаващото обучение.

4. Притежатели на УПК, както са посочени в член 6, или на УПК, както са посочени в параграф 1 на настоящия член, и водачите на превозно средство, посочени в член 4, които са престанали да упражняват професията и не отговарят на изискванията на параграфи 1, 2 и 3 от настоящия член, преминават курс на продължаващо обучение, преди отново да започнат да упражняват професията.

5. Водачи на превозно средство, които извършват автомобилен превоз на товари или пътници, завършили курсове за продължаващо обучение за една от категориите свидетелства за управление на превозни средства, предвидени в член 5, параграфи 2 и 3, се освобождават от задължението да преминават продължаващо обучение за която и да е от другите категории, предвидени в тези параграфи.

Член 9

Място на обучение

Водачите на превозно средство, посочени в член 1, буква а) от настоящата директива, получават началната квалификация, посочена в член 5 от настоящата директива, в държавата членка, в която те имат обичайно пребиваване по смисъла на член 12 от Директива 2006/126/ЕО.

Водачите на превозно средство, посочени в член 1, буква б), получават тази начална квалификация в държавата членка, в която е установено предприятието, или в държавата членка, която им е издала разрешително за работа.

Водачите на превозно средство, посочени в член 1, букви а) и б), преминават продължаващото обучение, посочено в член 7, в държавата членка, в която имат обичайно пребиваване, или в която работят.

Член 10

Код на Съюза

1. На основание на УПК, удостоверяващо начална квалификация, и на УПК, удостоверяващо продължаващо обучение, компетентните органи на държавите членки отбелязват, като вземат предвид член 5, параграфи 2 и 3 и член 8 от настоящата директива, хармонизирания код „95“ на Съюза, предвиден в приложение I към Директива 2006/126/ЕО, редом до съответните категории на свидетелството за управление:

— на свидетелството за управление на превозно средство, или

— на картата за квалификация на водача на превозно средство, изготвена по стандартния модел, изобразен в приложение II към настоящата директива.

Ако компетентните органи на държавата членка, в която е получено УПК, не могат да отбележат хармонизирания код на Съюза на свидетелството за управление на превозно средство, те издават на водача на превозно средство карта за квалификация на водач на превозно средство.

За картата за квалификация на водача на превозно средство, издадена от дадена държава членка, се прилага взаимно признаване. При издаване на картата за квалификация на водача компетентните органи проверяват валидността на свидетелството за управление за съответната категория превозно средство.

2. На водач на превозно средство, посочен в член 1, буква б) от настоящата директива, който управлява превозни средства, използвани за автомобилен превоз на товари, се разрешава също така да докаже, че има квалификацията и обучението, предвидени в настоящата директива, чрез атестацията за водач на превозно средство, предвидена в Регламент (ЕО) № 1072/2009 на Европейския парламент и на Съвета ([9]), при условие че на нея е нанесен кодът „95“ на Съюза. За целите на настоящата директива издаващата държава членка посочва кода „95“ на Съюза в частта за забележки на атестацията, ако съответният водач на превозно средство е изпълнил изискванията за квалификация и обучение, предвидени в настоящата директива.

3. Атестации за водач на превозно средство, в които не е посочен кодът „95“ на Съюза и които са издадени преди 23 май 2020 г. в съответствие с член 5 от Регламент (ЕО) № 1072/2009, и по-специално параграф 7 от него, с цел удостоверяване на съответствието с изискванията за обучение съгласно настоящата директива, се приемат като доказателство за квалификация до изтичане на срока им на валидност.

([9]) Регламент (ЕО) № 1072/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно общите правила за достъп до пазара на международни автомобилни превози на товари (ОВ L 300, 14.11.2009 г., стр. 72).

Член 11

Мрежа за целите на правоприлагането

1. За целите на правоприлагането държавите членки обменят информация за издадени или отнети УПК. За тази цел държавите членки, в сътрудничество с Комисията, разработват електронна мрежа или предприемат мерки за разширяването на съществуваща мрежа, като вземат предвид оценката на Комисията за най-ефективния от гледна точка на разходите вариант.

2. Мрежата може да съдържа информация, съдържаща се в УПК, както и информация относно административните процедури, свързани с УПК.

3. Държавите членки гарантират, че обработването на лични данни се извършва единствено за целите на проверка на спазването на настоящата директива, по-специално на изискванията за обучение, предвидени в настоящата директива, в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([10]).

4. Достъпът до мрежата е защитен. Държавите членки могат да предоставят достъп само на компетентните органи, отговарящи за изпълнението и контрола за спазването на настоящата директива.

Член 12

Адаптиране към научно-техническия прогрес

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 13 за изменение на приложения I и II с цел адаптирането им към научно-техническия прогрес.

Член 13

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 12, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 26 юли 2019 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 12, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 12, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

([10]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

Член 14

Отмяна

Директива 2003/59/ЕО, изменена с актовете, посочени в част А от приложение IV, се отменя, без да се засягат задълженията на държавите членки относно сроковете за транспониране в националното законодателство и датите на прилагане на директивите, посочени в част Б от приложение IV.

Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящата директива и се четат според таблицата на съответствието в приложение V.

Член 15

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 16

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Страсбург на 14 декември 2022 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	M. BEK

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ИЗИСКВАНИЯ ЗА МИНИМАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ И ОБУЧЕНИЕ

Раздел 1

Списък на темите

Знанията, които трябва да се вземат предвид от държавите членки при създаването на началната квалификация и продължаващото обучение на водачите на превозно средство, трябва да включват най-малко темите в настоящия списък. Обучаващите се водачи на превозни средства трябва да постигнат равнището на знания и практическа компетентност, необходими за безопасно управление на превозни средства от съответната категория свидетелства за управление.

Минималното равнище на квалификация трябва да е съпоставимо най-малко с ниво 2 от Европейската квалификационна рамка съгласно приложение II към Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. ([1])

1. Обучение за напреднали по рационално управление на превозно средство на базата на изискванията за безопасност

Всички свидетелства за управление на превозни средства

1.1. Цел: да знае характеристиките на предавателната система, за да я използва по възможно най-добър начин:

криви, свързани с въртящия момент, мощност и специфична консумация на двигателя, област на оптимално използване на оборотомера, обвивни диаграми на отношението на предавателната кутия.

1.2. Цел: да познава техническите характеристики и работата на регулаторите за безопасност, за да контролира превозното средство, да минимизира износването и да предотвратява неправилното функциониране:

граници на използване на спирачки и забавители, комбинирано използване на спирачки и забавители, по-добро използване на отношението скорост/предавка, използване на инерцията на превозното средство, използване на начини за забавяне и спиране по наклонени надолу участъци, действие в случай на отказ, използване на електронни и механични устройства като електронна стабилизираща програма (ESP), усъвършенствани системи за аварийно спиране (AEBS), антиблокираща спирачна система (ABS), системи за контрол на теглителната сила (TCS) и бордови системи за наблюдение (IVMS), както и други устройства за подпомагане или автоматизиране на дейността на водача, които са одобрени за употреба.

1.3. Цел: способност да оптимизира разхода на гориво:

оптимизация на разхода на гориво чрез прилагане на знанията по точки 1.1 и 1.2, значение на предвижданото на транспортния поток, подходяща дистанция спрямо други превозни средства и използване на инерцията на превозното средство, стабилна скорост, плавен стил на управление и подходящо налягане на гумите, както и запознатост с интелигентните транспортни системи, които подобряват ефикасното управление и подпомагат планирането на маршрута.

1.4. Цел: способност да предвижда и оценява рисковете в пътното движение и да се съобразява с тях:

да е запознат и да умее да се съобразява с различните пътни условия, пътното движение и атмосферните условия и да предвижда предстоящи събития; да разбира как да подготвя и да планира пътуването по време на необичайни атмосферни условия; да е запознат с използването на свързаното спасително оборудване и да разбира кога пътуването трябва да бъде отложено или отменено поради извънредни атмосферни условия; да се съобразява с рисковете на пътното движение, включително опасно поведение при участие в пътното движение или разсейване при управление на превозно средство (поради използването на електронни устройства, хранене, пиене и т.н.); да разпознава опасните ситуации и да се съобразява с тях, и да бъде в състояние да се справя с произтичащия от тях стрес, по-специално по отношение на размерите и масата на превозните средства и уязвимите участници в пътното движение, като пешеходци, велосипедисти и водачи на двуколесни МПС;

да разпознава евентуалните опасни ситуации и правилно да тълкува как те може да се превърнат в ситуации, в които сблъсъкът е неизбежен, и да подбира и изпълнява действия, които способстват за повишаване на безопасността в такава степен, че все пак сблъсъкът да може да се предотврати, в случай че евентуалните опасни ситуации настъпят.

Свидетелство за управление на превозни средства от категория C, C + E, C1, C1 + E

([1]) Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. за създаване на Европейска квалификационна рамка за обучение през целия живот (ОВ C 111, 6.5.2008 г., стр. 1).

1.5. Цел: способност да товари превозното средство при спазване на правилата за безопасност и правилно използване на превозното средство:

сили, които оказват въздействие на превозното средство в движение, използване на предавателното отношение в съответствие с товара на превозното средство и профила на пътя, използване на автоматични предавателни системи, изчисляване на полезния товар на превозното средство или състава от превозни средства, изчисляване на общ обем, разпределение на товара, последствия от претоварване на оста, стабилност и център на тежестта на превозното средство, видове опаковки и палети;

основни категории товари, които се нуждаят от прикрепване, техники за затягане и прикрепване, използване на закрепващи ленти, проверка на устройства за прикрепване, използване на оборудване за манипулиране, поставяне и махане на покривало.

Свидетелство за управление на превозни средства от категория D, D + E, D1, D1 + E

1.6. Цел: способност да осигури комфорт и безопасност на пътниците:

коригиращи надлъжни и странични движения, разделяне на пътя, разположение върху пътя, плавно спиране, движение на каросерията, използване на специфични инфраструктури (обществени зони, платна на пътя със специално предназначение), разрешаване на противоречия между изискването за безопасно управление на превозно средство и други роли на водача на превозно средство, взаимодействие с пътници, особености на някои групи пътници (хора с увреждания, деца).

1.7. Цел: способност да товари превозното средство при надлежно отчитане на правилата за безопасност и правилно използване на превозното средство:

сили, които оказват въздействие на превозното средство в движение, използване на предавателното отношение в съответствие с товара на превозното средство и профила на пътя, използване на автоматични предавателни системи, изчисляване на полезния товар на превозното средство или състава от превозни средства, разпределение на товара, последствия от претоварване на оста, стабилност и център на тежестта на превозното средство.

2. Прилагане на правната уредба

Всички категории свидетелства за управление на превозни средства

2.1. Цел: да познава социалната среда на автомобилния транспорт и уреждащата го правна уредба:

максимални работни периоди, характерни за транспортния отрасъл; принципи, прилагане и последици на регламенти (ЕО) № 561/2006 ([2]) и (ЕС) № 165/2014 ([3]) на Европейския парламент и на Съвета; санкции за неизползване, неправилно използване или подправяне на тахографа; познаване на социалната среда на автомобилния транспорт: права и задължение на водачите на превозно средство по отношение на началната квалификация и продължаващото обучение.

Свидетелство за управление на превозни средства от категория C, C + E, C1, C1 + E

2.2. Цел: да познава правната уредба относно превоза на товари:

разрешителни за извършване на превоз, документи, които трябва да се носят в превозното средство, забрана за ползване на определени пътища, пътни такси, задължения по типови договори за превоз на товари, изготвяне на документи, които съставляват договора за транспорт, международни транспортни разрешения, задължения по Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на товари, изготвяне на международна товарителница, преминаване през граница, спедитори, специални документи, които придружават товарите.

Свидетелство за управление на превозни средства от категория D, D + E, D1, D1 + E

([2]) Регламент (ЕО) № 561/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. за хармонизиране на някои разпоредби от социалното законодателство, свързани с автомобилния транспорт, за изменение на Регламенти (ЕИО) № 3821/85 и (ЕО) № 2135/98 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 3820/85 на Съвета (ОВ L 102, 11.4.2006 г., стр. 1).

([3]) Регламент (ЕС) № 165/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 4 февруари 2014 г. относно тахографите в автомобилния транспорт, за отмяна на Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета относно контролните уреди за регистриране на данните за движението при автомобилен транспорт и за изменение на Регламент (ЕО) № 561/2006 на Европейския парламент и на Съвета за хармонизиране на някои разпоредби от социалното законодателство, свързани с автомобилния транспорт (ОВ L 60, 28.2.2014 г., стр. 1).

2.3. Цел: да познава правната уредба за превоз на пътници:

превоз на специфични групи пътници, безопасно оборудване на борда на автобуси, обезопасителни колани, товар на превозно средство.

3. Здравна, пътна и екологична безопасност, предоставяне на услуги, логистика

Всички категории свидетелства за управление на превозни средства

3.1. Цел: да осведоми водачите на превозно средство за рисковете на пътя и за произшествия при работа:

типове произшествия при работа в транспортния сектор, статистика на пътнотранспортни произшествия, участие на товарни автомобили/междуградски автобуси, човешки, материални и финансови последици.

3.2. Способност за предотвратяване на престъпления и трафик на нелегални имигранти:

обща информация, последствия за водачи на превозно средство, превантивни мерки, списък за проверка, законодателство за отговорността на превозвача.

3.3. Цел: способност за предотвратяване на физически рискове:

ергономични принципи; движения и пози, които представляват опасност, физическа годност, упражняване на манипулиране, лична защита.

3.4. Цел: осведоменост за важността на физическите и умствени способности:

принципи на здравословно балансирано хранене, въздействие на алкохол, наркотици и други вещества, които могат да повлияят върху поведението, симптоми, причини, ефекти на умора и стрес, основната роля на основния цикъл работа/почивка.

3.5. Способност на оценка на аварийни ситуации:

поведение при аварийна ситуация: оценка на ситуацията, избягване на усложнения на произшествието, повикване на помощ, помагане на пострадалите и даване на първа помощ, реакция в случай на пожар, евакуиране на намиращите се в товарния автомобил/пътниците в автобуса, осигуряване на безопасността на всички пътници, реакция в случай на агресия; основни принципи на изготвяне на отчет за произшествие.

3.6. Цел: способност за възприемане на поведение, което подпомага подобряването на имиджа на компанията:

поведение на водача на превозно средство и имидж на компанията: важност за компанията на стандарта на обслужването, предоставено от водача на превозно средство, ролите на водача на превозно средство, хората, с които водачът на превозно средство ще се занимава, поддръжка на превозно средство, организация на работата, търговски и финансови ефекти на спор.

Свидетелство за управление на превозни средства от категория C, C + E, C1, C1 + E

3.7. Цел: да познава икономическата среда на автомобилния превоз и организацията на пазара:

автомобилният транспорт във връзка с другите видове транспорт (конкуренция, товароизпращачи), различни автомобилни транспортни дейности (превоз за сметка на насрещната страна, за собствена сметка, спомагателни транспортни дейности), организация на основните типове транспортни дружества и спомагателни транспортни дейности, различни транспортни специализации (камиони цистерни, контролирана температура, опасни товари, превоз на животни и т.н.), развитие на отрасъла (диверсификация на предоставяните услуги, автомобилен транспорт – железопътен транспорт, подизпълнение и т.н.).

Свидетелство за управление на превозни средства от категория D, D + E, D1, D1 + E

3.8. Цел: да познава икономическата среда на автомобилния превоз на пътници и организацията на пазара:

автомобилният превоз на пътници във връзка с другите видове пътнически транспорт (железопътен транспорт, лични автомобили), различни дейности, включващи автомобилен превоз на пътници, осведоменост относно увреждания, преминаване на граници (международен транспорт), организация на основните типове транспортни дружества за автомобилен превоз на пътници.

Раздел 2

Задължителна начална квалификация, предвидена в член 3, параграф 1, буква а)

2.1. Възможност за комбиниране на посещаване на курс и изпит

Началната квалификация трябва да включва преподаването на всички теми в списъка на раздел 1. Продължителността на тази начална квалификация трябва да бъде 280 часа.

Всеки обучаващ се водач на превозно средство трябва индивидуално да управлява най-малко 20 часа превозно средство от съответната категория, което отговаря най-малко на изискванията за изпитните превозни средства, определени в Директива 2006/126/ЕО.

Когато управлява превозно средство индивидуално, обучаващият се водач на превозно средство трябва да се придружава от инструктор, нает от одобрен център за обучение. Всеки обучаващ се водач на превозно средство може да управлява превозно средство в продължение на максимум осем часа от 20-те часа индивидуално управление на превозно средство на специален терен или на висококачествен симулатор, така че да се оцени обучението по рационално управление на превозно средство на базата на нормите за безопасност, по-специално по отношение на управлението на превозното средство при различни пътни условия и начина, по който тези пътни условия се променят при различните атмосферни условия и през деня и нощта, както и способността за оптимизиране на разхода на гориво.

Държавите членки може да разрешат част от обучението да бъде предоставено от одобрен център за обучение посредством инструменти, свързани с ИКТ, например електронно обучение, като в същото време се гарантира, че се поддържат високото качество и ефективността на обучението, и като се избират предметите, при които инструментите, свързани с ИКТ, могат да се използват най-ефективно. По-специално държавите членки изискват надеждна идентификация на ползвателя и подходящи средства за контрол. Държавите членки може да зачитат като част от обучението специалното обучение, което се изисква съгласно други законодателни актове на Съюза. Това включва, но не се ограничава до обучението, изисквано съгласно Директива 2008/68/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([4]) за превоза на опасни товари, обучението за осведомеността относно увреждания съгласно Регламент (ЕС) № 181/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([5]) и обучението за превоза на животни съгласно Регламент (ЕО) № 1/2005 на Съвета ([6]).

За водачите на превозно средство, посочени в член 5, параграф 5, продължителността на първоначалната квалификация трябва да бъде 70 часа, включително пет часа индивидуално управление на превозно средство.

В края на обучението компетентните органи на държавите членки или институцията, определена от тях, подлагат водача на превозно средство на писмен или устен изпит. Изпитът трябва да включва най-малко един въпрос по всяка от целите в списъка на темите в раздел 1.

2.2. Възможност, включваща изпити

Компетентните органи на държавите членки или институцията, определена от тях, организират теоретичните и практическите изпити, посочени в член 3, параграф 1, буква а), точка ii), за да провери дали обучаващият се водач на превозно средство има равнището на познание, изисквано в раздел 1 по темите и целите, изброени там.

а) Теоретичният изпит се състои от най-малко две части:

i) въпроси, включително въпроси с избор от няколко отговора, въпроси, които изискват пряк отговор, или комбинация от двете;

ii) решаване на практически казус/ситуация.

Минималната продължителност на теоретичния изпит трябва да бъде четири часа.

б) Практическият изпит се състои от две части:

i) изпит по управление на превозно средство, насочен към оценяване на обучението по рационално управление на превозно средство на базата на правилата за безопасност. Изпитът трябва да се проведе, когато това е възможно, по пътища извън застроени зони, по бързи пътища или магистрали (или подобни пътища) и на всички видове градски главни пътища, представящи различни типове трудности, които водачът на превозно средство може да срещне. Би било желателно този изпит да се проведе при различни условия на плътност на трафика. Времето за управление на превозно средство по пътя трябва да се използва оптимално, за да се оцени кандидатът във всички области на трафика, които вероятно ще срещне. Минималната продължителност на изпита трябва да бъде 90 минути;

([4]) Директива 2008/68/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно вътрешния превоз на опасни товари (ОВ L 260, 30.9.2008 г., стр. 13).

([5]) Регламент (ЕС) № 181/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. относно правата на пътниците в автобусния транспорт и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 1).

([6]) Регламент (ЕО) № 1/2005 на Съвета от 22 декември 2004 г. относно защитата на животните по време на транспортиране и свързаните с това операции и за изменение на Директиви 64/432/ЕИО и 93/119/ЕО и Регламент (ЕО) № 1255/97 (ОВ L 3, 5.1.2005 г., стр. 1).

ii) практически изпит, обхващащ най-малко точки 1.5, 1.6, 1.7, 3.2, 3.3 и 3.5 Минималната продължителност на този изпит трябва да бъде 30 минути.

Превозното средство, използвано за практическия изпит, трябва да отговаря най-малко на изискванията за изпитните превозни средства, установени в Директива 2006/126/ЕО.

Практическият изпит може да бъде допълнен с трети изпит, който се провежда на специален терен или на възможно най-добър симулатор, така че да се оцени обучението по рационално управление на превозно средство на базата на изискванията за безопасността, в частност по отношение на управление на превозно средство при различни пътни условия и начина, по който тези пътни условия се променят при различните атмосферни условия и през деня и нощта.

Продължителността на този изпит по избор не е фиксирана. Ако водач на превозно средство държи такъв изпит, неговата продължителност може да се извади от деветдесетте минути на изпита по управление на превозно средство, посочен в точка i), но изваждането време не може да превишава 30 минути.

За водачите на превозно средство, посочени в член 5, параграф 5, теоретичният изпит трябва да бъде ограничен до темите, посочени в раздел 1, които засягат превозно средство, за които новата начална квалификация се прилага. Въпреки това, тези водачи на превозно средство трябва да преминат целия практически изпит.

Раздел 3

Ускорена начална квалификация, предвидена в член 3, параграф 2

Ускорената начална квалификация трябва да включва преподаването на всички теми в списъка в раздел 1. Нейната продължителност трябва да бъде 140 часа.

Всеки обучаващ се водач на превозно средство трябва индивидуално да управлява най-малко 10 часа превозно средство от съответната категория, което отговаря най-малко на изискванията за изпитните превозни средства, установени в Директива 2006/126/ЕО.

Когато управлява превозно средство индивидуално, обучаващият се водач на превозно средство трябва да се придружава от инструктор, нает от одобрен център за обучение. Всеки обучаващ се водач на превозно средство може да управлява в продължение на максимум четири часа от 10-те часа индивидуално управление на превозно средство на специален терен или на висококачествен симулатор, така че да се оцени обучението по рационално управление на превозно средство на базата на нормите за безопасност, по-специално по отношение на управлението на превозното средство при различни пътни условия и начина, по който пътните условия се променят при различни атмосферни условия и през деня и нощта, както и способността за оптимизиране на разхода на гориво.

Разпоредбите на точка 2.1, четвърта алинея се прилагат и за ускорената начална квалификация.

За водачите на превозно средство, посочени в член 5, параграф 5, продължителността на началната квалификация трябва да бъде 35 часа, включително два часа и половина индивидуално управление на превозно средство.

В края на обучението компетентните органи на държавите членки или институцията, определена от тях, подлагат водача на превозно средство на писмен или устен изпит. Изпитът трябва да включва най-малко един въпрос по всяка една от целите в списъка на темите в раздел 1.

Раздел 4

Задължително продължаващо обучение, предвидено в член 3, параграф 1, буква б)

Курсовете за задължително продължаващо обучение трябва да се организират от одобрен център за обучение. Тяхната продължителност трябва да бъде 35 часа на всеки пет години, разпределени на периоди с продължителност най-малко седем часа, които може да бъдат разделени в два последователни дни. Когато се използва електронно обучение, одобреният център за обучение гарантира, че се поддържа надлежно качество на обучението, включително като се избират предметите, при които инструментите, свързани с ИКТ, могат да се използват най-ефективно. По-специално, държавите членки изискват надеждна идентификация на потребителя и подходящи средства за контрол. Максималната продължителност на електронното обучение не може да надвишава 12 часа. Поне един от периодите на курса за обучение трябва да обхваща тема, свързана с пътната безопасност. В съдържанието на обучението трябва да се отчитат нуждите от обучение, които са характерни за транспортните дейности, осъществявани от водача на превозното средство, както и съответните правни и технологични промени и доколкото е възможно, специфичните потребности от обучение на водача на превозно средство. През 35-те часа обучение следва да бъде покрит набор от различни теми, включително повторно обучение, ако се установи, че водачът на превозно средство се нуждае от специално обучение за коригиране на пропуски.

Държавите членки могат да обмислят възможността да зачитат завършеното специално обучение, което се изисква съгласно други законодателни актове на Съюза, за максимум един от предвидените седемчасови периоди. Това включва, но не се ограничава до обучението, изисквано съгласно Директива 2008/68/ЕО за превоза на опасни товари, обучението за превоз на животни съгласно Регламент (ЕО) № 1/2005, както и осведомеността относно уврежданията при обучение за превоз на

пътници съгласно Регламент (ЕС) № 181/2011. Въпреки това държавите членки могат да решат, че завършеното специално обучение, което се изисква съгласно Директива 2008/68/ЕО за превоза на опасни товари, може да се зачита за два от седемчасовите периоди, при условие че това е единственото друго обучение, което се зачита в рамките на продължаващото обучение.

Раздел 5

Одобряване на началната квалификация и продължаващото обучение

5.1. Центровете за обучение, които участват в началната квалификация и продължаващото обучение, трябва да бъдат одобрени от компетентните органи на държавите членки. Одобрение може да се даде само в отговор на писмена молба. Молбата трябва да се придружава от документи, включително:

5.1.1. подходяща програма за квалификация и обучение, уточняваща преподаваните теми и определящи предлагания план за прилагане и методи на преподаване;

5.1.2. квалификации и сфера на дейност на инструкторите;

5.1.3. информация за помещенията, където се водят курсовете, учебните материали, ресурсите на разположение за практическа работа и използвания автомобилен парк;

5.1.4. условията относно участието в курсовете (брой участници).

5.2. Компетентният орган трябва да одобри писмено при следните условия:

5.2.1. обучението да се извършва в съответствие с документацията, придружаваща молбата;

5.2.2. компетентният орган да има право да изпраща упълномощени лица да подпомагат курсовете за обучение на одобрените центрове и трябва да имат право да извършва проверка на тези центрове по отношение на използваните ресурси и правилното провеждане на курсовете за обучение и изпитите;

5.2.3. да може да се отнеме одобрението или временно да се прекрати, ако не се спазват условията за одобряване.

Одобреният център трябва да гарантира, че инструкторите имат стабилни познания за последно приетата правна уредба и изисквания за обучение. Като част от специфична подборна процедура, инструкторите трябва да удостоверят познаването на материала и методите на обучение. По отношение на практическата част на обучението, инструкторите трябва да удостоверят опит като професионални водачи на превозно средство или подобен опит на водач на превозно средство, като този на инструктори по управление на тежко превозно средство.

Програмата за обучение трябва да се изготви съгласно одобрението и трябва да обхване темите съгласно раздел 1.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

РАЗПОРЕДБИ ЗА ОБРАЗЕЦА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА КАРТА ЗА КВАЛИФИКАЦИЯ НА ВОДАЧ НА ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО

1. Физически характеристики на картата за квалификация на водача на превозно средство

   Физическите характеристики на картата за квалификация на водача на превозно средство трябва да отговарят на стандарти ISO 7810 и 7816-1.

   Методите за проверка на физическите характеристики на картата за квалификация на водача на превозно средство, за да се осигури, че те съответстват на международните стандарти, трябва да отговарят на стандарт ISO 10373.

2. Информация, отбелязана на картата за квалификация на водача на превозно средство

   Картата за квалификация на водача на превозно средство има две страни.

   Страна 1 съдържа:

   а) заглавие „карта за квалификация на водач на превозно средство“, отпечатано с главни букви на официалния език или езици на държавата членка, която издава картата за квалификация на водача на превозно средство;

   б) наименованието на държавата членка, която издава картата за квалификация на водача (по избор);

   в) отличителният знак на държавата членка, която издава картата, отпечатан в негатив в син правоъгълник и обграден с 12 жълти звезди; отличителните знаци са, както следва:

B	:	Белгия
BG	:	България
CZ	:	Чехия
DK	:	Дания
D	:	Германия
EST	:	Естония
IRL	:	Ирландия
GR	:	Гърция
E	:	Испания
F	:	Франция
HR	:	Хърватия
I	:	Италия
CY	:	Кипър
LV	:	Латвия
LT	:	Литва
L	:	Люксембург
H	:	Унгария
M	:	Малта
NL	:	Нидерландия
A	:	Австрия
PL	:	Полша
P	:	Португалия
RO	:	Румъния
SLO	:	Словения

SK	:	Словакия
FIN	:	Финландия
S	:	Швеция

г) информация, специфична за картата за квалификация на водача на превозно средство, номерирана, както следва:

1. фамилно име на притежателя;
2. имена на притежателя;
3. дата и място на раждане на притежателя;
4. а) дата на издаване;
   б) дата на валидност;
   в) наименование на издаващия орган (може да бъде отпечатан на страна 2);
   г) различен номер от номера на удостоверението за управление на превозно средство за административни цели (по избор);
5. а) номер на свидетелството за управление на превозно средство;
   б) сериен номер;
6. снимка на притежателя;
7. подпис на притежателя;
8. място на обичайно пребиваване или пощенски адрес на притежателя (по избор);
9. категории превозни средства, за които водачът на превозно средство отговаря на изискванията за начална квалификация и продължаващо обучение;

д) заглавието „Образец на Европейския съюз“ на езика или езиците на държавата членка, която издава картата за квалификация на водача, и подзаглавието „карта за квалификация на водач на превозно средство“ на останалите официални езици на Съюза, отпечатани в син цвят, така че да образуват фона на картата:

tarjeta de cualificación del conductor

карта за квалификация на водача

osvědčení profesní způsobilosti řidiče

chaufføruddannelsesbevis

Fahrerqualifizierungsnachweis

juhi pädevustunnistus

δελτίο επιμόρφωσης οδηγού

driver qualification card

carte de qualification de conducteur

cárta cáilíochta tiománaí

kvalifikacijska kartica vozača

carta di qualificazione del conducente

vadītāja kvalifikācijas apliecība

vairuotojo kvalifikacinė kortelė

gépjárművezetői képesítési igazolvány

karta ta' kwalifika tas-sewwieq

kwalificatiekaart bestuurder

karta kwalifikacji kierowcy

carta de qualificação de motorista

cartelăde pregătire profesională a conducătorului auto

kvalifikačná karta vodiča

kartica o usposobljenosti voznika

kuljettajan ammattipätevyyskortti

yrkeskompetensbevis för förare;

е) референтни цветове:

— синьо: Pantone Reflex blue,

— жълто: Pantone yellow;

Страна 2 съдържа:

а) 9. категории превозни средства, за които водачът на превозно средство отговаря на изискванията за начална квалификация и продължаващо обучение;

10. хармонизирания код „95“ на Съюза, предвиден в приложение I към Директива 2006/126/ЕО;

11. място, запазено за възможно вписване от държавата членка, издаваща картата за квалификация на водача на превозно средство, на съществени административни подробности или подробности, свързани с пътната безопасност (по избор). Ако подробностите са свързани със заглавие, постановено в настоящото приложение, тези подробности трябва да се предхождат от съответния номер на заглавието;

б) обяснение на номерираните вписвания на страни 1 и 2 на картата за квалификация на водача на превозно средство (поне на позиции 1, 2, 3, 4а), 4б), 4в), 5а), 5б) и 10).

Ако държава членка желае да състави тези данни на национален език, който е различен от един от следните езици: английски, български, гръцки, датски, естонски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, хърватски, чешки или шведски език, то тя изготвя двуезична версия на картата за квалификация на водача на превозно средство, като използва един от тези езици, без да се нарушават другите разпоредби на настоящото приложение.

3. Сигурност, включително защита на данните

Целта на различните съставни части на картата за квалификация на водача на превозно средство е да изключва фалшифициране или подправяне и да открива опити за това.

Държавите членки трябва да осигурят равнището на сигурност на картата за квалификация на водача на превозно средство да е най-малкото сравнимо с равнището на сигурност на свидетелството за управление на превозно средство.

4. Особени разпоредби

След консултиране с Комисията държавите членки могат да добавят цветове или маркировки, като щрихов код, национални символи и характеристики, свързани със сигурността, без да се накърняват другите разпоредби на настоящото приложение.

Във връзка с взаимното признаване на картите за квалификация на водача на превозно средство, щриховият код не може да съдържа информация, различна от тази, която четливо е изписана на картата за квалификация на водача на превозно средство или която е съществена за процеса на издаване на картата.

5. Преходни разпоредби

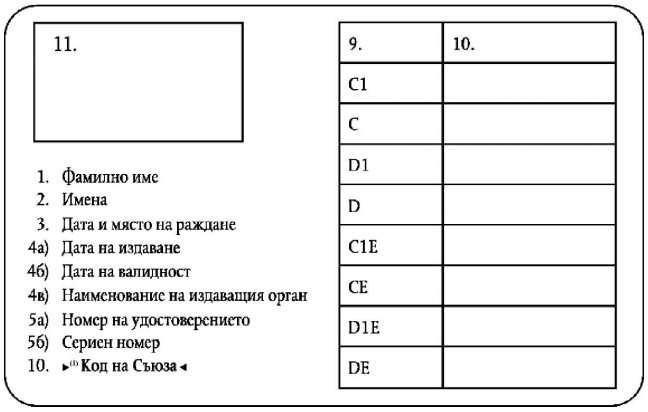
Картите за квалификация на водач на превозно средство, издадени преди 23 май 2020 г., остават валидни до изтичането на срока им на валидност.

6. Образец на Европейския съюз за карта за квалификация на водач на моторно превозно средство

Страна 1

Страна 2

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ТАБЛИЦА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО ЗА ОБОЗНАЧЕНИЯТА НА НЯКОИ КАТЕГОРИИ СВИДЕТЕЛСТВА ЗА УПРАВЛЕНИЕ

Обозначение в настоящата директива	Обозначение в Директива 2006/126/ЕО
C + E	CE
C1 + E	C1E
D + E	DE
D1 + E	D1E

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

Част А

Отменената директива и списък на нейните последователни изменения

(посочени в член 14)

Директива 2003/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 226, 10.9.2003 г., стр. 4).	
Директива 2004/66/ЕО на Съвета (ОВ L 168, 1.5.2004 г., стр. 35).	само точка IV.2 от приложението
Директива 2006/103/ЕО на Съвета (ОВ L 363, 20.12.2006 г., стр. 344).	само точка A.6 от приложението
Регламент (ЕО) № 1137/2008 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 311, 21.11.2008 г., стр. 1).	само точка 9.11 от приложението
Директива 2013/22/ЕС на Съвета (ОВ L 158, 10.6.2013 г., стр. 356).	само точка A.4 от приложението
Директива (ЕС) 2018/645 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 112, 2.5.2018 г., стр. 29).	само член 1 и приложението
Регламент (ЕС) 2019/1243 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 198, 25.7.2019 г., стр. 241).	само точка IX.5 от приложението

Част Б

Срокове за транспониране в националното законодателство и дати на прилагане

(посочени в член 14)

Директива	Срок за транспониране	Дата на прилагане
2003/59/ЕО	10 септември 2006 г.	10 септември 2008 г., по отношение на началната квалификация, изисквана, за да се управляват превозни средства от категории свидетелства за управление D1, D1 + E, D и D +E 10 септември 2009 г., по отношение на началната квалификация, изисквана, за да се управляват превозни средства от категории свидетелства за управление C1, C1 + E, C и C + E
(ЕС) 2018/645	23 май 2020 г., с изключение на член 1, точка 6 23 май 2021 г., по отношение на член 1, точка 6	

ПРИЛОЖЕНИЕ V

ТАБЛИЦА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Директива 2003/59/ЕО	Настоящата директива
Членове 1 до 7	Членове 1 до 7
Член 8, параграф 1	Член 8, параграф 1
Член 8, параграф 2, първа алинея, уводна част и буква а)	Член 8, параграф 2, първа алинея
Член 8, параграф 2, първа алинея, буква б)	–
Член 8, параграф 2, втора алинея	Член 8, параграф 2, втора алинея
Член 8, параграфи 3, 4 и 5	Член 8, параграфи 3, 4 и 5
Членове 9 и 10	Членове 9 и 10
Член 10a	Член 11
Член 11	Член 12
Член 11a	Член 13
Член 13	–
Член 14	–
Член 15	Член 14
Член 16	Член 15
Член 17	Член 16
Приложение I	Приложение I
Приложение II	Приложение II
Приложение III	Приложение III
-	Приложение IV
-	Приложение V